

DRAMSKA PREMIJERA 'Ujak Vanja' redateljice Mateje Koležnik u splitskom HNK

Sjajna postava Čehova

Piše Tomislav Čadež

Mateja Koležnik, slovenska redateljica srednje generacije, napravila je u splitskom HNK predstavu kakvu ne zna napraviti ni jedan domaći redatelj njezinih godina. Njezin "Ujak Vanja" najbolja je predstava u splitskom HNK koju sam vidio još od "Roberta Zucca" u režiji Ivana Popovskog u kolovozu 2002.

S dramaturginjom Ladom Kaštelan pragmatično je skratila tekst, ali ga nije unakazila nego je u sat i pol scenskog zbivanja stala cijela matematika ove dirljive i surove drame čiji su protagonisti sitni plemići promašenih života.

Odmaknuto od Čehova i Rusije

Scenograf Ivo Knezović podigao je vilu u bauhaus stilu, oko nje raste žito, sve je to malo odmaknuto u vremenu od Čehova i u prostoru od Rusije, pomalo nadrealno i funkcionalno, pogotovo polukružna mansarda u kojoj se kao ostarjeli lav u kavezu prošetava Serebrjakov, ostarjeli sveučilišni mediokritet kojeg solidno tumači Ante Čedo Martinić. Njegovu drugu suprugu, Jelenu Andrejevnu, izvanredno igra Nataša Janjić, kao supružnu putenu, posve nesretnu mladu ženu čiji zvonki, baršunasti glas neprestano budi nadu da se može bolje nego uništavati živce uz frustriranog starca. Serebrjakovu kći iz prvog braka Sonju također izvrsno igra Dijana Vidušin, koja je uhvatila usidjeljčku motu starmale žene ukočenih ramena i patkastog hoda, kao da neprestano gura kariolu, a među ženskim dijelom ansambla ponešto je izvještačena jedino Jasna Malec, u ulozi Marije Vasiljevne, majke prve Serebrjakove žene.

Trpimir Jurkić i Elvis Bošnjak ovo su se ljeto jako mučili u slaboj predstavi Nenni Delmestre "Rosencrantz i Guildenstern su mrtvi", a sada su, vo-

Mateja Koležnik potpuno vlada svim segmentima predstave, kod nje se ništa ne događa bez razloga, slučajno; ona radi minuciozno, empatično, ostavljajući glumcima prostor uživanja

deni sigurnijom i znalačkom rukom, napravili posve prihvatljive uloge. Jurkićev Vojnicki, sin profesorove prve žene, ujak iz naslova drame, također je usidjelica i nerealizirani talent, no već po prirodi spola agresivan, doslovno frustriran, koji se opija do besvijesti, rutinski, gotovo bez ikakva odmaka prema vlastitoj propasti. Li-

ječnika Astrova, u kojeg je zaljubljena nesretna Sonja, ali i Jelena Andrejevena, Elvis Bošnjak igra također kao notornog alkoholičara, ali više liрске duše, zanesenog vlastitom uzaludnošću koji, budući da ne može spasiti sebe, mašta o tome da spasi svijet, pa se brine za šume koje nestaju i ekološki osviješteno gnjavi svoju nesudenu ljubavnicu tim svojim muškim tricama i kućinama.

Sve se događa sa svrhom

Kostimografkinja Mirjana Zagorec odjenula je protagoniste u odjeću koja poput Knezovićeve scenografije asocira na zapadnjačku modu iz otprilike tridesetih godina prošlog stoljeća, a važno je reći da su ti njezini kostimi posve u skladu s najfinijim nijansama

likova koje zaodijevaju. Primjerice, elegantne samostojeće čarapice koje nosi lijepa profesorova žena bile bi vulgarni višak kad bi završavale čipkastom krunom. Ovako je prijelaz od bež boje čarapa do kože nevidljiv, stidljiv, rekli bismo izludujuće čedan...

Mateja Koležnik potpuno vlada svim segmentima predstave, u nje se ništa ne događa bez razloga, slučajno, ona radi minuciozno, empatično, za ekipu, ostavljajući glumcima mnogo prostora za uživanje u točno definirane situacije. Nije posrijedi puki realizam, ona itekako stilizira reakcije svojih protagonista, usmjeravajući ih katkad u karikaturu, a katkad u apsurd, no ni na trenutak ne gubi osjećaj za realnost, za emociju, bez koje nema kazališne umjetnosti.